

dobivajo 5 do 25% svoje plače. Na koncu leta dobi vsak delavec še primeren del čistega dobička. Na tak način bi bilo socialno vprašanje že kmalu rešeno na zadovoljnost vseh, ki so poštenega mišljenja.

Poročila SLS.

Občni zbor krajevne organizacije SLS v Loki pri Zidanem mostu se vrši v nedeljo, dne 16. t. m., takoj po prvi sv. maši v društveni sobi. Spored: Volitev ožjega in širšega odbora, slučajnosti.

Mislimo pravočasno na Mohorjevo družbo!

Te dni se razpošiljajo knjige Mohorjeve družbe med naročnike. Nad 51.000 slovenskih družin se jih bode razveselilo in premožni in siromašni bodo preživljali lepe zimske večere ob zanimivih povestih in poučnih knjigah. Vse bo bralo povest »Višarska polena«, pregledovalo Koledar, se učilo iz Malove »Zgodovine slovenskega naroda« in se seznanjalo z našo neposredno preteklostjo iz Kranjske knjige »Kako smo se zedinili?« Življenje svetnikov bo koristno neteljsko berilo za stotere, ki želijo vsaj za kratek čas odtrgati svoje misli od vsakdanjosti in gledati v duhu življenja junakov, ki so izvršili velika dela Bogu v čast in bližnjemu v korist. In vse te knjige so dobili ljudje za borih 20 Din — torej za nekaj več nego stane liter vina. Posamezna knjiga bo veljala samo 4 Din.

Če preišljujemo veselje, ki ga nam daje Mohorjeve knjige tisočim in tisočim, si ne moremo kaj, da bi ne želeli, da bi bili tega veselja deležni kar mogoče vsi Slovenci. Saj je cena 20 Din tako neznatna, da jo vsaj s skupnimi močmi zmore pač vsaka družina. Danes smo še precej daleč od tega, da bi prišla Mohorjeva knjiga res v vsko družino. Če vzamemo vso Slovenijo, pride en Mohorjan povprečno na vsakih 25 oseb, in sicer v ljubljanski škofiji že na vsakih 21 oseb, v lavantinski pa šele na 28 oseb.

Zato se pa pobrigajmo kar mogoče pravočasno, da se bo letos število Mohorjanov v vsaki župniji še znatno dvignilo! Vedno imejmo pred očmi, da izkažemo vsaki družini veliko ublugo, če jo opozorimo na Mohorjevo družbo! Ozmimo se okrog sebe, pa bomo videli tega ali onega znanca in prijatelja, ki še ni naročen na Mohorjeve knjige. Pokažimo mu letošnji Koledar, opozorimo ga na to, kako lepe knjige dobi lahko skoro zastoj čez leto dni — pa nam bo kdaj še hvaležen, da smo spravili v njegovo hišo ta vir lepe zabave in pouka.

Vsakdo, ki bere te vrstice, naj sklepe: tudi v naši župniji se mora letos število Mohorjanov dvigniti! Tudi na vsaki župniji se mora približati cilju, da naj bo Mohorjeva knjiga v vsaki slovenski hiši!

NOVICE

PROSLAVA 10LETNICE OBSTOJA NAŠE DRŽAVE V MARIBORU.

Maribor je proslavil 10letnico osvojitve in 10letnico obstoja naše države tako slovesno in veličastno, da smo lahko ponosni na to slavo vsi Slovenci. Zbralo se je v soboto iz Maribora in cele Slovenije nad 25 tisoč ljudi. Z obilno udeležbo je pokazalo posebno podeželsko ljudstvo, da zna ceniti 10 let že slovenski Maribor in našo narodno — lastno državo. Slovesnosti so se udeležile vse naše organizacije in društva. Na manifestacijskem zborovanju na Glavnem trgu je v soboto dopoldne priklopelo navdušenje naroda do vrhunca. Npregledne ljudske množice so se veselile pomenljive 10letnice in vse je poteklo brez najmanjšega dogodka, ki bi bil kvaril slavlje. S proti pričakovanju obilno udeležbo, z vzornim vedenjem in z navdušenostjo je pokazala v toliko tisočih v Mariboru zbrana dežela, da smo Slovenci zavedeni in kulturni narod, ki tudi res zasluži, da je njegov voditelj dr. A. Korosec pri krmilu naše 10letne države!

Srbski generali in dostojanstveniki, ki so videli to zadnjo mariborsko proslavo, so javno in glasno priznavali, da tako številne udeležbe, tako ganljivega navdušenja in vzornega obnašanja ljudskih množice še niso videli.

† Dekan Anton Novak. V Gornjem gradu je umrl tamošnji župnik in dekan Anton Novak. Pokojni je bil rojen leta 1869 v Šoštanj, posvečen v mašnika dne 25. julija 1894 ter je služboval kot kaplan oziroma provizor v Majšpergu, Novi cerkvi in Špitaliču, kjer je dne 2. julija 1900 postal župnik. Od 1. maja 1909 je župnikoval v Kamnici pri Mariboru, s 1. novembrom 1919 pa je nastopil mesto župnika v Gornjem gradu, kjer je postal dne 15. decembra 1921 dekan. Za svoje zasluge na polju dušnega pastirstva je bil imenovan leta 1923 za duhovnega svetovalca. Bil je priljubljen dušni pastir in vzoren duhovnik. Pogreb je bil danes v četrtek.

Duhovniške spremembe. Gospod kaplan na Bizeljskem Jurij Pribožič pride za provizorja v Zagorje. Gospod kaplan na Pilštajnu Adolf Adamič je prestavljen na Bizeljsko.

Smrt zavednega moža. Preteklo soboto je bil v Gomilici (Slov. Krajina) izročeni črni zemlji posestnik Fr. Sobočan, brat dveh mis.-lazaristov: že umrlega dr. Ivana in še živega M. Sobočana, ter stric gospoda kaplana Fr. Kolenca. V najlepši moški dobi je postal žrtev neizprosne jetike. Z umrlim je izgubila SLS enega najbolj vnetih pristašev. Sploh je bil umrl navdušen Slovenec že takrat, ko se o slovenstvu ni smelo govoriti. Imel je celo kopicico slovenskih knjig, ki jih je sam rad prebiral in jih dajal tudi drugim. Bil je mož-poštenjak,

zato ga je vsak spoštoval. Kako priljubljen je bil, je pokazal pogreb. Na zadnji poti ga je spremljala velika množica ljudstva. Ob odprtem grobu se je poslovil od njega gospod kaplan Kolenec. Prizor je bil tako pretresljiv, da ni ostalo nobeno oko suho. Umrli je zapustil mlado ženo in dvoje nepreskrbljenih otrok. Za ubogo ženo je udarec tem večji, ker je letos pokopala že dva otroka in je bil mož že tretja žrtev, ki jo je morala dati v kratkem času.

Vojni tovariši! Prosimo vse podružnice ZSV in odbore za spomenike, naj pošljejo svoje delegate in zapornike prav gotovo dne 9. decembra v Ljubljano k sestanku delegatov in občnemu zboru zveze. Najpreje bode sv. maša ob 8. uri pri sv. Petru, potem ob devetih zbor v salonu tovariša Rozmana, ne daleč od tam, po domače »pri Jerneju«, Sv. Petra cesta 85. Vsak tovariš iz svetovne vojne dobro došel! Tovariši, pridite ali pošljite zaupnike! — Glavni odbor Zveze slovenskih vojakov v Ljubljani.

Drzna stava. Dne 1. decembra ob 12. uri se je doigrala na glavnem mostu v Mariboru drzna stava. Trgovski pomočnik Emerik Potočnik je skočil v Dravo z mosta. Njegovi prijatelji so ga že čakali s čolni, da so mu prihiteli na pomoč, ko se je pokazal iznad valov. Potočnik je zatrjeval, da si je privoščil ta nevarni skok za stavo.

Novice iz Ormoža. Prav je rekel zadnjič nek stari kmečki modrijan, da Bog ni še nikoli zagospodaril. Kako smo namreč vzdihovali, ko smo tako malo krme pridelali, pa smo si prihranili zdaj mnogo krme, ker je bilo tako dolgo lepo vreme in se je mogla živina pasti. — Še nikdar se ni v Ormožu na sejmu tako kradlo, kot na zadnjem sejmu. Bilo je dosti jokanja, jeze in strahu, ko je sedaj enemu, zdaj drugemu kaj izginilo iz žepa. Orožniki so pridno zasledovali žeparje in jih tudi nekaj polovili. — Kradli so ponajveč takozvani »beli cigani« iz neke hrvaške občine blizu Čakovca. V dotični občini obstoji ba je samo ena organizacija: tatinska. Kdor več nakrađe in predrznejše nastopa, ta je večji junak. Ljudje! Drugič pa bolj pazite na denar! Boljše je: drži ga kot lovi ga! — Proslave 10letnice ujedinenja v Mariboru se je iz naše are udeležilo vsaj 180 do 200 ljudi.

Nesreča nikdar ne počivala. Preteklo sredo se je zgodila nesreča, ki je pretresla ves Miklavž pri Ormožu. Šolski otroci so se opoldan po končanem pouku igrali. Pri tekanju se je Stanko Šnajder, učenec 5. razreda, spotaknil in padel. Nesreča je hotela, da je imel v notranjem žepu širok čevljarški odprt nož. Ta se mu je pri padcu zasekal v prsi in mu zadal 6 do 7 cm globoko ter 4 cm široko rano. Ponesrečenec je bil takoj ves krvav. Na ves glas je kričal, dokler se ni zgrudil brezzavesten na tla. Ubogi učenec se je nad eno uro boril s smrtjo in nikdo ni upal, da bi ostal pri

življenju. Čez dve uri se je pripeljal g. dr. Hrovat, vodja ormoške bolnice, ki je rano izpral in sešil. Dva dni je bilo bolnikovo stanje zelo kritično. Sedaj pa se počuti že precej dobro in čez kaka dva tedna bo popolnoma okreval. Nesrečo je povzročil sam radi neprevidnosti. Staršem bi priporočali, da se nekoliko zanimajo, kaj nosijo njihovi otroci v žepih, ker nesreča nikdar ne počiva!

Težka poškodba. V soboto, dne 1. decembra dopoldne se je v Minčnem pri Dolu pri Laškem pripetila huda nesreča. Ahčan Ivan, 30letni posestnik, je šel gledat v svoj gozd. Na sosedni parceli sta dva delavca sekala drevesa, pri čemur se je smreka naslonila na drugo, še ne podžagano. Ravno ko je prišel Ahčan do tega mesta, je nasekana smreka padla na tla in pri tem težko poškodovala Ahčana.

Roparji na delu. V petek, dne 30. novembra, sta oropala doslej še neodkrita roparja v Marijagradcu pri Laškem 60letnega posestnika Ferdinanda Knez, po domače Starca. Vzela sta mu ves denar v znesku 3 tisoč din in uro.

Kako je proslavljal Zagreb 10letnico obstoja naše države? Zagreb je proslavil 10letnico Jugoslavije čisto drugače nego Maribor. Pred slovesno službo božjo so zlezli neki mladiči v zvonik stolne cerkve in so razobesili črne zastave. Istotako so razobesili pozneje Zagrebčani črne zastave. Policija je dala zapoved, da morajo te zastave izginiti. Ker se Zagrebčani niso hoteli pokoriti odredbam oblasti, je prišlo do razgrajanja in do streljanja. Smrtno zadet je obležal 16letni brivski pomočnik Stanko Petrič, rodom iz Ljubljane. Ustrelil ga je neznan mlad človek, ki je pri demonstracijah streljal iz revolverja, kakor bi bil zblaznel. Razven tega so bile še ranjene štiri druge osebe. Nepotrebna kri vsled vročekrvnosti — mladih ljudi, katere šuntajo voditelji opozicije!

Železniška nesreča v bližini Beograda. V petek zjutraj ob 4. uri se je zgodila v bližini Beograda velika železniška nesreča. Mešani vlak iz Beograda je trčil ob tovornega, ki je vozil proti Mladenovcu. Ko sta strojevodji videla, da je nesreča neizbežna, sta začela zavirati. Istočasno sta začeli lokomotivi brlizgati. Brzina se ni dala zmanjšati. Udarec je bil strašen. Trčila sta na ovinku. Ker je bila noč, so nekateri potniki spali, drugi pa so pripravljali prtijago, ker se je bližal Beograd. Nekateri vagoni so se razbili, drugi so se prevrnili, drugi zopet zarili drug v drugega. Nekaj vagonov je popolnoma razbitih. Nekoga trgovca iz Požarevca je tako stisnilo, da ni dal nobenega glasu od sebe in je bil na mestu mrtev. Trdi se, da sta mrtva neki potnik iz Slivarja in neki železničar. Število težko ranjenih je zelo veliko. Zlasti težko ranjeni so štirje potniki. Tudi živina, ki se je vozila v tovornem vaku, je precej poškodovana, deloma ubita.

Grozen potres — novi ognjeniki. V noči od 1. na 2. december je zadela Južno Ameriko grozna nesreča, koje obseg še ni znan. Nastal je potres in kar dva nova ognjenika sta začela bruhati. Ta dva ognjenika sta v bližini mesta Talci, ki je postalo žrtev nesreče. Ubitih je več sto oseb in bog zna koliko ranjencev. Mesto Talce je štel 40.000 prebivalcev in je sedaj popolnoma uničeno. Letalec je preletel kraj nesreče in poroča, da je vse polno mrtvecev po ulicah. V kraju Constitutione ni ostal kamen na kamenu. Mestno gledišče je bilo ob času nesreče zasedeno, se je zrušilo in pokopalo pod seboj vse obiskovalce. S prizadetimi kraji so prekinjene vse zveze in dosedaj še ni bilo mogoče pregledati ogromno nesrečo, katero je povzročil potres in oba nova ognjenika.

Dva.

»Ti, neka si pretekli teden pozabil storiti!«

»Kaj pa?«

»Naročilni list nisi izrezal in nisi poslal naslova vsaj enega novega naročnika, ker eden pride tudi na tebe.«

»Bom pa danes, saj je naročilni list zopet notri!«

»Takole naredi! Spreдай napiši svoj naslov, zadaj pa naslov novega naročnika!«

»Zakaj?«

»Zato, ker boš ti dobil za novega naročnika, če je plačal 32 Din, lep žepni koledarček. Za več novih, kar pa moraš posebej sporočiti, pa lepo knjigo.«

»In kaj dobi novi naročnik?«

»Kaj? List bo dobival, pa še razne priloge poleg, ki jih bo v decembru precej. Pa pravico ima do znižanih cen pri raznih knjigah!«

»Potem pa kar v to-le hišo, kjer je svoj čas gospodinjila »Domovina« — naj raje gospodari naš »Slovenski

*

NAGRADE VSEM NAROČNIKOM!

Poleg običajnih božičnih in novoletnih prilog smo letos sklenili vsem naročnikom »Slovenskega Gospodarja« dati posebne nagrade in sicer s tem, da jim pocenimo razne knjige:

1. »Vinartsvo« dobijo namesto za 66 Din — za 50 Din.

2. »Hmeljarstvo« namesto za 50 D — za 40 Din.

3. »Zgodovina Maribora« namesto za 20 Din — dobijo za 8 Din.

Ta ugodnost velja le za december! Zato se je pravočasno poslužite! Pri naročilu pripomnite, da ste naročnik »Slovenskega Gospodarja«!

Vsem cenjenim čitateljem obračamo pozornost na današnjo prilogo tvrdke L. Ž. Konjovič iz Beograda, katere je poznana širno cele države kot solidna in popularna prodajalna srečk drž. razredne loterije.

Advokat dr. Egon Staré, zaprisežen sodni tolmač češkoslovaškega, italijanskega ter nemškega jezika, do sedaj advokat v Trstu, je otvoril odvetniško pisarno v Ljubljani, Knaflijeva ulica 10 I, telefon 3143.

NAŠA DRUŠTVA

Občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru.

Prosvetna zveza v Mariboru je imela svoj občni zbor v petek, 30. novembra. Udeležili so se ga tudi predsednik oblastne skupščine g. dr. Leskovar, inšpektor Bobič kot zastopnik prosvetnega šefa Kotnika in tajnik ljubljanske Prosvetne zveze Zor. Govor predsednika dr. Hohnjeca objavljamo na drugem mestu. Iz tajniškega poročila smo doznali, da šteje Prosvetna zveza v Mariboru danes 176 včlanjenih društev in ekpozituro za Prekmurje v Murski Soboti s 6 društvi ter 68 dekliških in mladeniških zvez, celotno torej 250 prosvetnih organizacij. Od lanskega leta je število članic naraslo za 13 društev in 3 mladeniške zveze. Vse dekliške zveze vodi osrednje vodstvo v Mariboru, ki mu predseduje požrtvovalno delavna gospa profesorica Marija Štupca. Med proslavami preteklega poslovnega leta je bila najiminennejša proslava 700letnice lavantinske škofije. Skupno romanje na Brezje je v tem letu prekosilo vsa dosedanja: prijavilo se je okoli 4000 ljudi, sprejetih pa je vsled predpisov železnice bilo le samo 3600. Svojo državno in narodno zavest so naša društva dokazala s tem, da se je za slavje državne desetletnice v Mariboru priglasilo 75 društev z nad 3500 udeleženci. Društva so izkazala 34 društvenih domov, v preteklem poslovnem letu so bili zgrajeni domovi pri Sv. Antonu v Slov. g. v Sv. Petru pod Sv. Gorami, v Sv. Lovrencu na Pohorju, leseni dom pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini pa je bil prenovljen. Velike uspehe je dosegla dekliška organizacija s prireditvijo dekliških taborov, katere je vodila predsednica gospa Štupca. Za bodoče poslovno leto je vsem društvom na razpolago 18 strokovnih predavanj, katere prevzame akademsko starešinstvo v Mariboru. Posebno skrb bo treba posvečati narodno-obrambnemu delu. V to svrhu se bo v Mariboru ustanovila Slov. Straža. In vrst delegatov je bila izražena nujna želja, da se mora na vsak način poživiti organizacija mladeniških zvez, ki so se pokazale za neobhodno potrebne. Na občnem zboru je bil po večini izvoljen stari odbor z g. dr. Hohnjecem na čelu. Občni zbor je brzojavno pozdravil častni predsednik Prosvetne zveze dr. Korošec, sedanji predsednik vlade. Z navdušenim odobravanjem je občni zbor sklenil poslati predsedniku vlade brzojav, v katerem se ugotavlja, da naša katoliška prosvetna organizacija obhaja 10letnico države s toplim rodoljubnim čustvom!

Mariborsko katoliško dijaštvo proslavi praznik Brezmadežne s slavnostnim zborovanjem v soboto, ob desetih v dvorani Zadržne banke, zvečer ob osmih pa priredi akademijo v dvorani Union z zelo izbranim sporedom. Nastopajo člani, članice, mladci ter naraščaj dijaškega Orla. Ker bo akademija res prvovrstna in je naša dolžnost, da pokažemo katoliškemu dijaštvu svoje simpatije, so vabljeni vsi mariborski somišljeniki in prijatelji naše mladine na akademijo. Vstopnice se dobijo dopoldan od devetih naprej v banki, popoldan od šestih naprej v Unionu.

Maribor. Živimo v času napredka, pa tudi v dobi raznih zabav in veselje. Sedaj, ko se je narava podala k počitku, je pač umešno, da se obnovi in poglobi delo v naših organizacijah v notranjem delu. V dokaz temu hoče tudi Poselska zveza razmahniti svoj delokrog v ljubezni do dela in borbe za delavski stan, ki si velikokrat išče grenkega kruha in težkega zaslužka. Tiho in